

Baron of graaf worden kost tot 3.000 euro

Prinses worden zoals Delphine mag je als gewone sterveling wel vergeten. Maar ook koning Filip kan je in de adelstand verheffen, weet professor Paul Janssens, de voorzitter van de Raad van Adel. «Hem een briefschrijven om naar een titel te dingen? Dat pak je beter anders aan.»

Paul Janssens maakt al bijna veertig jaar deel uit van de Raad van Adel, waarvan de voorbije twintig jaar als voorzitter. Hij is emeritus hoogleraar aan de UGent en naast zijn expertise in de geschiedenis van de adel is hij ook gespecialiseerd in economische en fiscale geschiedenis.

Waarom werd de dochter van koning Albert en barones Sybille de Selys-Longchamps naar erkenning zo ruzesnel prinses Delphine?

Paul Janssens: «Voor de titels van leden van de koninklijke familie gelden andere regels dan die van de adel. Bij hen wordt dat geregeld door koninklijke besluiten. Het recentste koninklijk besluit vermeldt niet langer dat de titel van prins of prinses enkel geldt voor kinderen geboren binnen het huwelijk. Zo vlooit uit de erkenning van Delphine als afstammeling van koning Albert door de rechtbank meteen haar titel van prinses voort.»

Hoekomje dan aan een adellijke titel?

«Het zou kunnen dat de koning jou persoonlijk kent en besluit om jou in de adelstand te verheffen. Dat gebeurt, maar de kans is natuurlijk klein. De koning kan niet alle Belgen kennen. De tweede weg is vragen of je een adellijke titel krijgt. Elke Belg die zich erover verwoerd dat hij die nog niet gekregen heeft, kan een verzoekschrift richten aan de koning of de minister van Buitenlandse Zaken. Daarin kan je uiteenzetten waarom je vindt dat je die titel zou moeten krijgen. Jouw schrijven belandt dan bij een medewerker van de minister of koning, en die doet daarmee wat hij denkt daarmee te moeten doen. Je hangt dan af van zijn inschatting. Mocht ik de ambassade hebben om een adellijke titel te krijgen, zou ik eerder iemand benaderen die in de Adviescommissie voor de adellijke gunsten zit. Die commissie is speciaal in het leven geroepen om een jaarlijkse lijst op te stellen met mensen die in aanmerking komen voor zo'n titel. De leden — vooraf aan de personen — hebben een mandaat van vier jaar dat maar één keer kan worden verlengd. Ze bepalen zich slechts over één vraag: welke Belgen hebben uitzonderlijke verdiensten waar de koning op moet worden gewezen? De leden gaan heel discreet te werk en uiteraard heel discreet van hen strikte geheimhouding verwacht. Ze kunnen een beroep doen op de administratie, en die kan bronnen en het rijksregister raadplegen. Zo krijgen ze een goed beeld van wie er op de lijst staat. Pas wanneer de lijst zo goed als definitief is, gaat de kabinetschef van de koning na of de kanshebbers wel interesse hebben om die onderscheiding te krijgen.»

Bedanken sommigen daarvoor?

«Sommigen weigeren omwille van republikeinse opvattingen of omdat ze vinden dat het een morele verplichting met zich meebrengt en ze daar geen zin in hebben. Van wie uiteindelijk door de koning in de adelstand verheven wordt, verwacht de doorsneeburger toch dat ze een voorbeeldfunctie hebben.»

Welke titel krijg je dan van de koning? Graaf, markies, baron?

«Koning Filip koos de voorbije jaren standaard voor de titel van baron of barones, als persoonlijke

titel. Dat betekent dat alleen die persoon in de adel verheven is en mogelijke kinderen dus niet van adel zijn. Logisch als je die eer krijgt omwille van persoonlijke verdiensten. Bij de adel van vóór de Franse Revolutie lag dat anders. Toen hing een titel vast aan het bezit van grondheerlijke rechten in een bepaald gebied en het inkomen dat daaraan verbonden was, geërfd door de oudste zoon. De titel werd dus gevestigd op de grond en dan was het logisch dat de erfgenamen van een baronie ook de titel van baron erfde. Het volstaat trouwens niet om een adellijke ouder te hebben om zelf van adel te zijn. Adellijke status erf je enkel als je vader van adel is, je binnen het huwelijk geboren bent én je de naam van je vader draagt. Zo kan een vrouw van adel die een kind krijgt in een huwelijk met een niet-edele, wel haar naam overgeerven aan haar kind, maar niet de adellijke status.»

Met de zoon van zo'n nieuwe baron zal de adel wel verdwijnen. Wat is de reden hiervoor?

«Als je je met hem in het mondaine leven begeeft, zal je met baron en barones aangeduid worden. Bij getrouwde dames die barones worden, krijgt hun man een tegelijkertijd de toelating om de titel van zijn echtgenote aan zijn naam toe te voegen. Maar zodra de baron of barones overlijdt, verdwijnt zowel de adellijke status als die van de titel.»

Wat verandert er concreet als je een adellijke titel krijgt?

«Je wordt dan aangeschreven als jonkheer of -vrouw in plaats van mijnheer of mevrouw, en de titel maakt deel uit van je burgerlijke stand. Hij komt dus in het rijksregister op je identiteitskaart, tenzij je dat echt niet wilt. Zo was er iemand die voor zijn werk heel vaak op reis moest en in sommige landen talloze problemen kreeg aan de grens, omdat de ambtenaren geen onderscheid maakten tussen voornaam en titel. Dat resulteerde telkens in tijverlies en veel getelmeener naar de ambassade of het consulaat. Behoorlijk vervelend. Het is dus niet de adellijke titel verwijderen van de identiteitskaart. Overigens gebruiken edelen haast nooit hun titel tijdens hun professionele leven. Je zal die zelfs op hun uitgangsbordje van advocaat of zo zien. Die wordt alleen voor privédoelend gebruikt, uitnodigingen, huwelijkskaarten, overlijdensberichten...»

Kan de koning je adellijke titel ook wel afnemen?

«In België kan je een adellijke status enkel door een rechter afgemen worden bij een zware strafrechtelijke veroordeling. In het Verenigd Koninkrijk is dat anders: de Queen mag je titel afnemen.»

Kan je een adellijke titel kopen?

«Nee, dat kan niet in ons land. Ik vermoed dat daar verwerving over bestaat, omdat er kosten verbonden zijn aan een adellijke titel. Zodra je titel in het koninklijk besluit staat, moet een adellijke diploma opgemaakt worden. Dat wordt gekalificeerd en een tekenaar ontwerpt een familiewapen. Afhankelijk van hoeveel bladgoud je wil gebruiken, kost dat 2.000 à 3.000 euro. Je betaalt ook registratiekosten op het diploma voor je het ontvangt van de koning, de ontvanger van de registratiekosten soms behoorlijk op. Want voor alle kinderen en kleinkinderen moet ook registratiekosten betaald worden. Dat was vaak een onaangename ervaring. Vandaag worden die kosten voor niemand nog een hindernispaal.» (ADB)

WEDUWE VAN WIM SCHAMP

«Als je de dood

«Als je sterft, verdwijnt je nooit helemaal. Je lichaam is weg, maar je ziel blijft. Als je dat snapt, snap je de dood. En hoe je er niet meer bang voor te zijn.» Zeven jaar nadat reclamemaker Wim Schamp overleed, start zijn weduwe Gina De Groote met het online traject 'DoodGelukkig'. Daarmee wil ze anderen helpen rouwen.

INGE STIERS

In haar bureau, in de living, in de keuken; overal in het huis dat Gina dertig jaar lang met Wim deelde, staan foto's en memorabilia. Ze herinneren aan haar betreurde geliefde, die op 2 november 2014 op z'n zestigste overleed aan pancreaskanker. Elke politicus met wat naam en faam — Jean-Luc Dehaene, Guy Verhofstadt, Miel Smet en Louis Tobback om er maar enkelen te noemen — deed ooit een beroep op de Leuvense reclamemaker voor een verkiezingscampagne. Maar het zijn niet de professionele successen van de flamboyante marketngman die hier nog elke dag heracht worden, wel zijn positiviteit, zijn *lust for life*, zijn gedrevenheid.

Herdenkingsdag

«Wim was zwart-wit, je was voor hem of je was tegen hem», glimlacht Gina, moeder van Gian en Tonya Schamp. «De arts had hem aanvankelijk nog drie maanden gegeven, maar Wim was ervan overtuigd dat hij de ziekte kon overwinnen. Vandaar de pluche leuze op mijn bureau: hij voelde zich de leeuwenkoning, de kankerzellen waren de hyena's die hij zou verslaan. Ik ben er zeker van dat die strijdvaardigheid hem nog negen extra maanden heeft opgeleverd. Maar op het einde was het elke dag wat meer loslaten en aanvaarden dat zijn lichaam op was.»

«Na zijn dood ben ik elk jaar zijn verjaardag en sterfdag aan vieren. Dan gingen we op restaurant met vrienden of ik nodigde hem thuis uit om te praten over Wim. Elke keer hoorde ik wel iets over hem dat ik nog niet wist. De kinderen vonden dat fijn, maar ze hadden het er tegelijk ook moeilijk mee omdat ze op zulke momenten opnieuw werden geconfronteerd met hun verdriet. Daarom spraken we af dat we om de beurt iets zouden organiseren. Zo heeft Tonya mij en haar broer een keer verrast door ons mee te nemen naar Parijs, de plek waar Wim zijn oude dag wilde doorbrengen. Op zo'n herdenkingsdag is het idee ontstaan

GINA DE GROOTE

om hem op zijn tiende sterfdag op een bijzondere manier te eer: ik ben begroet hem, maar ik heb nu al zoveel materiaal dat ik daar al iets mee wilde doen. En dat is dan 'DoodGelukkig' geworden, een online traject van veertig dagen, waarmee ik bij anderen de angst voor de dood wil verzachten. Deelnemers krijgen elke dag een mail waarin ik mijn inzichten deel en er is een Facebookgroep waar mensen ondersteuning kunnen vragen.»

Meer dan lichaam

En die aandacht is nodig, vindt Gina: «In Mexico wordt de dood uitbundig gevierd, hier is het een taboe. We gaan allemaal dood, maar ik kan dat aanvaarden. Door er veel over te lezen begrijp ik de dood. Wims ziel heeft beslist dat het genoeg was en dat respecteer ik. Verdriet zal er altijd zijn, want je mist het fysieke. Maar een persoon is meer dan een lichaam. De ziel, het geestelijke, blijft bestaan. Ook als je slaapt, is er nog altijd een bewustzijn, hé. En Wims bewustzijn is ook nu niet weg. Ik voel me nog steeds zeer verbonden met hem, zeker als ik schrijf. Ik mis hem ook nog altijd. Zijn manier van praten, onze meningsverschillen zelfs. Dat gemis overvalt me soms, maar dan laat ik dat toe, want ook dat komt erbij.»

«Vóór Wim ziek werd, was ik al erg bezig met het leven, en daar hoort sterven onlosmakend bij. Maar Wim kon niet om met mijn fascinatie voor de dood. Hij wilde er niet van weten, hij was er bang van. Voor hem was er na de dood niks meer. Wim vond het leven zo mooi, hij wilde daar geen afscheid van nemen. Tot hij die terminale diagnose kreeg. In dat laatste jaar begon hij mij allerlei vragen te stellen en wilde hij weten waar hij volgens mij na zijn overlijden naartoe ging. Door onze diepzinnige gesprekken is hij met veel minder angst gestorven. Het feit dat ik geloof dat je niet helemaal verdwijnt na je dood gaf hem hoop. Hij was als het ware benieuwd naar wat er dan nog zou komen. De overtuiging dat zijn ziel zou blijven, gaf ook troost. Aan hem en aan mij. Natuurlijk moet je daar wel voor openstaan. Ik kan me voorstellen dat zo'n geloof weerstand oproept. Toen mijn vader op mijn 24ste plots stierf aan een hartaderbreuk, was ik daar ook kapot van en zat ik alleen maar met 'waarom'-vragen. Ik begreep de dood toen nog niet, maar ik ben daarin gegroeid. Ik ben nu ook meer bang voor mijn eigen dood. Ik heb nog niks vastgelegd voor mijn begrafenis, maar ik ben er wel mee bezig. Mijn broer is zeer religieus, ik heb hem al gevraagd om mijn dienst zou kunnen leiden. En ik heb al een paar liedjes gekozen.»

Rouwen kan je leren

«Van Wim heb ik, in tegenstelling tot mijn vader, wel afgeleerd kunnen nemen, wat mijn rouwproces gemakkelijker maakte. Dat, en mijn hond, Lola. Zij is mijn maagje. Twee weken na Wims begrafenis ben ik weer gaan werken. De weerbats kwam een jaar later: klierkoorts. Ik kon niks meer. Ik had met 'Change' mijn eigen magazine, maar dat heb ik toen moeten stopzetten. Nu is dat het online platform 'We are the CHANGE'. Het is de moeilijkste periode in mijn leven geweest, maar toch heb ik geen behoefte om er met anderen over te praten. Ik heb het allemaal zelf

START MET 'DOODGELUKKIG' ONLINE ROUWPLATFORM

begrijpt, hoef je er niet meer bang voor te zijn»

«In Mexico wordt de dood uitbundig gevierd, hier is het een taboe. Door er veel over te lezen begrijp ik de dood. Verdriet zal er altijd zijn, want je mist het fysieke. Maar een persoon is meer dan een lichaam»

GINA DE GROOTE

verwerkt. Maar dat is persoonlijk. Ieder moet daar zijn eigen weg vinden. In 'DoodGelukkig' leg ik ook niks op. Ik rek alleen aan wat ik gelezen heb, wat ik aan Wim heb verteld. Iedereen doet daarmee wat hij of zij wil. Ik ben geen rouwtherapeut, maar ik ben er wel van overtuigd dat je kan leren rouwen. Door je bewust te worden van wat de dood is en door te aanvaarden. Ik vergelijk doodgaan met een kind dat voorgoed naar een onbereikbaar deel van de wereld vertrekt. Je kan er geen contact meer mee hebben. Mijn broer is zeer religieus, ik heb hem al gevraagd om mijn dienst zou kunnen leiden. En ik heb al een paar liedjes gekozen.»

lukkig bent, net zoals de overledene dat ook wil.» En gelukkig is ze, zegt Gina, ook zonder partner: «Ik zeg niet nee tegen een relatie, maar ik zie mij niet meer samenwonen met iemand. Ik heb mijn eigen leven, ik amuseer mij, ik heb vervulling. Het enige dat ik mis, is iemand om op het einde van de dag mijn kleine gelukjes mee te delen. En als er toch nog een nieuwe liefde op mijn pad zou komen, dan weet ik zeker dat dat met Wims goedkeuring is.»

Het 40 dagen online traject 'DoodGelukkig' kost 44 euro. De eerste twee dagen kan je gratis testen. Inschrijven kan op gineadegroote.be

Foto: Carline Vandercruyssen

(Ver)bouwplannen?

Lees alles in ons online dossier hln.be/woonlivos

ISOVER

Woon powered by Livio's

OVERAL PARKET EN HOUT

HET WARMSTE HUIS